

UNIVERZITET U ZENICI
-REKTORAT-
Kancelarija menadžera za kvalitet
Broj: 01-22-1-3752/17.
Zenica, 11.09.2017. godine

Šifra projekta:

Naziv projekta:

**SISTEMSKA AKREDITACIJA NA
UNIVERZITETU U ZENICI 2018. GODINE
(INSTITUCIONALNA REAKREDITACIJA
SA AKREDITACIJOM STUDIJSKIH
PROGRAMA)
- PROJEKTNII ZADATAK SA DINAMIKOM
IZVOĐENJA -**

Septembar 2017. godine

Sadržaj projektnog zadatka:

1. UVODNI DIO.....	3
2. OKVIR PROJEKTA I NAČIN PROVOĐENJE POSTUPKA REAKREDITACIJE	4
2.1. Provedene aktivnosti nakon akreditacije 2014. godine.....	4
2.2. Izmjenjene okolnosti i dileme u vezi sa postupkom reakreditacije	5
2.3. Pravni okvir za reakreditaciju	6
2.4. Prijedlog postupka akreditacije SP sa reakreditacijom Univerziteta	7
3. CILJ PROJEKTA.....	8
4. PROJEKTNI TIMOVI.....	8
5. NAČIN REALIZACIJE, NOSIOCI I DINAMIKA IZVOĐENJA AKTIVNOSTI	9
6. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA REALIZACIJU PROJEKTA	12
7. OČEKIVANI EFEKTI REALIZACIJE PROJEKTA.....	12
Prilog: Izvještaj o preduzetim aktivnostima Univerziteta na realizaciji Akcionog plana naknadnih aktivnosti za poboljšanje kvaliteta u 2016. godini	

1. UVODNI DIO

U junu 1999. godine, ministri visokog obrazovanja 29 europskih zemalja potpisali su u Bolonji Zajedničku deklaraciju europskih ministara obrazovanja, naslovljenu Europski prostor visokog obrazovanja, koja se popularno naziva Bolonjska deklaracija. Ovim događajem započinje razdoblje reformi visokog obrazovanja u Europi poznatije kao Bolonjski proces. U samoj deklaraciji i svim kasnijim zaključcima ministarskih konferencija posvećenih implementaciji ovog procesa jedan od njegovih ključnih segmenata zauzima osiguranje kvaliteta (Quality Assurance - QA). Naime, u nizu komunika sa ministarskih konferencija posvećenih provedbi bolonjskog procesa kontinuirano je naglašavana uloga, značaj i potreba razvoja zajedničkih kriterija i metodologije osiguranja kvaliteta. Stoga su još na ministarskoj konferenciji u Bergenu 2005. godine donoseni minimalni Europski standardi i smjernice za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju Europe (ESG), kao i način evaluacije samih sistema osiguranja kvaliteta u Europi kroz Europski Registar za Agencije za Osiguranje kvaliteta i akreditaciju. Doneseni minimalni standardi podrazumjevaju upravo minimum koji svaki sistem osiguranja kvaliteta mora ispuniti, a svaka zemlja ima pravo razvijati svoje standarde šire i dublje od onih izloženih i usvojenih u ovom dokumentu.

Shodno tome, i BiH je potpisivanjem Bolonjske deklaracije još 2003. godine prihvatila jedinstvenu europsku politiku u visokom obrazovanju sa svim obavezama koje su njen integralni dio. Naravno, izgradnja sistema osiguranja kvaliteta i u našoj zemlji je, bez obzira na njeno složeno ustavno uređenje i fragmentiranost visokog obrazovanja, rangirana kao značajan prioritet i značajno reformsko pitanje u ovom procesu. Cjelokupna reforma visokog obrazovanja i izgradnja novih institucionalnih kapaciteta u visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini dodatno je omogućena usvajanjem Okvirnog zakona o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini (Okvirni zakon) u augustu 2007 godine. Ovim zakonom, pored ostalog, osnovana je Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta (Agencija) kojoj je, kao što je to definirano i u samom njenom nazivu, dodijeljen specifičan zadatak vanjskog osiguranja kvaliteta u visokom obrazovanju. Aktivnosti Agencije u konačnici treba da rezultuje akreditacijom visokoškolskih (vš) institucija i uspostavljanju državnog registra akreditiranih ustanova u Bosni i Hercegovini, kao i njenom članstvu u ključnim evropskim asocijacijama za kvalitet u visokom obrazovanju.

Stoga se sa sigurnošću može utvrditi da je najznačajniji korak za oblast osiguranja kvaliteta u BiH, u legislativnom smislu, donošenje Okvirnog zakona u BiH, iako su i mnogo ranije postajale značajne aktivnosti i inicijative u pogledu osiguranja kvaliteta u vš institucijama u BiH. Ovaj zakon je temeljni dokument za uspostavu sistema osiguranja kvaliteta u visokom obrazovanju BiH sa jasno propisanom obavezom akreditacije vš institucija. Nešto kasnije, a na osnovu odredbi okvirnog zakona Vijeće ministara BiH je donijelo Odluku o usvajanju dokumenata potrebnih za dalju implementaciju Bolonjskog procesa u Bosni i Hercegovini¹. Sa aspekta QA među ovim dokumentima značajni su Standardi i smjernice za osiguranje kvaliteta u visokom obrazovanju u BiH i Preporuke za implementaciju osiguranja kvaliteta u visokom obrazovanju u BiH. Donošenjem navedenih dokumenata stvorene su pretpostavke za otpočinjanje procesa akreditacije i njegovo detaljnije legislativno uređenje. Ipak, zbog niza objektivnih okolnosti uzrokovanih složenim ustavnim uređenjem i podjelom nadležnosti nad visokim obrazovanjem, kriteriji za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini usvojeni su tek u julu 2010. godine. Dodatno vrijeme za ozbiljnije akreditiranje vš ustanova potrošeno je na donošenje provedbenih akata na nižim nivoima (entiteti, kantoni, Distrikt Brčko), način izbora i rada komisije stručnjaka koji će vršiti eksterne evaluacije i operativnu razradu postupka akreditacije tako da akreditiranje vš institucija dobija na intenzitetu tek 2013 i 2014 godine.

¹ Službeni glasnik Bosne i Hercegovine, broj 13/08

Shodno tome, aktivno participirajući u svim značajnijim aktivnostima u implementaciji bolonjskih principa u visokom obrazovanju BiH, a posebno u području QA, Univerzitet u Zenici (Univerzitet) je među prvim javnim univerzitetima u BiH izvršio neophodne pripreme za njegovu akreditaciju. Međutim, zbog pomenutih problema u provođenju postupka akreditacije, a zbog potrebe ispunjavanja zakonom propisane obaveze akreditacije vŝ institucija Univerzitetu je 24.04.2009. godine dodjeljeno Rješenje o privremenoj akreditaciji Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona (Ministarstvo), broj: 10-38-4945-3/09. Poslije opsežnih priprema i rješavanja niza zakonskih nedorečenosti u postupku akreditacije, te nakon eksterne evaluacije i izvještaja Komisije stručnjaka imenovane od strane Agencije, Univerzitetu je izdato Rješenje o akreditaciji broj: 10-38-852-6/14 od 28.08.2014. godine, na period od četiri (4) godine sa rokom važenja do 07.09.2018. godine.

Dakle, iduće 2018. godine Univerzitetu ističe rok važenja dodjeljene akreditacije. Shodno zakonskoj obavezi, europskim trendovima u QA, ali i strateškom opredjeljenju Univerziteta kao i dosadašnjim pozitivnim iskustvima neophodno je izvršiti reakreditaciju. U prilog ovog opredjeljenja su i obaveze pristupanja BiH europskoj uniji. Naime, stupanjem na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju² između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i BiH sa druge strane, 01.06.2015.godine, članom 100., BiH se obavezala da će "prioriteti za sisteme visokog obrazovanja biti da postignu ciljeve iz Bolonjske deklaracije u okviru međuvladinog Bolonjskog procesa". To naravno podrazumjeva i jasno opredjeljenje u pogledu daljnjeg razvoja QA u visokom obrazovanju BiH shodno trendovima njegovog razvoja u europskom području visokog obrazovanja (EHEA), sa nastavkom evaluacionog i akreditacionog postupka kao osnovom za obezbjeđenje i poboljšanje kvaliteta.

Zbog svega navedenog očigledno je da se Univerzitet, po isteku roka važenja postojećeg Rješenja o akreditaciji, treba reakreditirati. S obzirom da je proces reakreditacije suštinski identičan postupku akreditacije, a zbog njene složenosti i učešća većeg broja aktera (studenti, nastavno i administrativno osoblje, predstavnici Ministarstva, stakeholderi) neophodno je izvršiti adekvatne pripreme za ovaj proces. Stoga je projektnim pristupom ovoj problematici neophodno definisati i planirati potrebne aktivnosti, identificirati njihove nosioce i učesnike, te terminirati vrijeme i rokove realizacije.

2. OKVIR PROJEKTA I NAČIN PROVOĐENJE POSTUPKA REAKREDITACIJE

2.1. Provedene aktivnosti nakon akreditacije 2014. godine

Postupajući po odredbama člana 17. Pravilnika o akreditaciji vŝ ustanova na području Zeničko-dobojskog kantona (ZDK), a shodno Rješenju o akreditaciji vŝ ustanove JU "Univerzitet u Zenici", Zenica, br. 10-38-852-6/14 od 28.08.2014. godine koje je izdao ministar Ministarstva, Senat Univerziteta je na 04/15 sjednici održanoj dana 29.04.2015 godine na prijedlog Odbora za kvalitet Univerziteta (02/15 sjednica održana dana 08.04.2015 godine), nakon niza održanih radnih sastanaka i rasprava na svim organizacionim jedinicama Univerziteta posvećenih sačinjavanju prijedloga mjera i aktivnosti na otklanjanju uočenih negativnosti i ispunjavanju preporuka iz izvještaja komisije eksperata tokom postupka akreditacije, usvojio ***Akcioni plan naknadnih aktivnosti za poboljšanje kvaliteta.***

Shodno obavezama iz Rješenja o akreditaciji Univerziteta akcioni plan naknadnih aktivnosti za poboljšanje kvaliteta je objavljen na web stranici Univerziteta³. Plan sadrži 63 konkretne mjere za realizaciju preporuka iz izvještaja komisije, vremenski okvir i nosioce aktivnosti,

² http://www.dei.gov.ba/bih_i_eu/ssp/doc/default.aspx?id=743&langTag=bs-BA

³ <http://unze.ba/bitni-dokumenti/>

kao i niz kratkoročnih mjera i aktivnosti proisteklih iz redovne godišnje interne evaluacije za 2014. godinu. Planom rada Odbora za kvalitet Univerziteta za 2015, 2016. i 2017. godinu, a shodno obavezama iz Rješenja o akreditaciji (jednom godišnje će se objavljivati izvještaj o preduzetim aktivnostima na realizaciji akcionog plana), predviđeno je godišnje izvještavanje o stepenu realizacije preporuka, odnosno preduzetim aktivnostima na realizaciji Akcionog plana.

Na 03. sjednici Senata Univerziteta održanoj 30.03.2016. godine analiziran je i usvojen Izvještaj o preduzetim aktivnostima na realizaciji Akcionog plana tokom 2015. godine. Na istom principu koncipiran je i Izvještaj za 2016. godinu koji je Senat UNZE usvojio na 02/2017. sjednici Senata od 02.03.2017. godine. S obzirom na postojeće okolnosti i stepen ispunjenosti mjera izvršena je i procjena ispunjenosti do 2018. godine do kada važi Rješenje o akreditaciji Univerziteta (07.09.2018. godine). Zbog značaja za realizaciju reakreditacije Univerziteta predmetni Izvještaj za 2016. godinu je u prilogu ovog projektnog zadatka. Na isti način, u sklopu priprema za institucionalnu reakreditaciju, u toku 2018. godine će biti sačinjen finalni izvještaj o preduzetim aktivnostima i stepenu realizacije mjera iz Akcionog plana poboljšanja nakon akreditacije 2014. godine. Navedeni izvještaj bi trebalo da predstavlja osnovu za proces institucionalne reakreditacije kako propisuje Pravilnik o akreditaciji vŕš ustanova na području Zeničko-dobojskog kantona (Pravilnik). Naime, članom 21. Pravilnika, ponovna akreditacija, odnosno reakreditacija se provodi u vremenskom intervalu od četiri godine i podliježu joj sve vŕš ustanove kojima je izdato rješenje o akreditaciji. Prilikom reakreditacije provjerava se ispunjenost uslova za nastavak obavljanja djelatnosti visokog obrazovanja, uzimajući u obzir napredak postignut od prethodnog postupka akreditacije. Zahtjev za ponovnu akreditaciju vŕš ustanova dostavlja Ministarstvu najkasnije šest mjeseci prije isteka roka važenja rješenja o akreditaciji. U slučaju Univerziteta krajnji rok za podnošenje zahtjeva je 07. mart 2018. godine.

2.2. Izmjenjene okolnosti i dileme u vezi sa postupkom reakreditacije

Areditacija/rekreditacija je proces kojim se na osnovu vanjske revizije i ocjene kvaliteta potvrđuje da je vŕš ustanova u svom radu ispunila propisane standarde i kriterije. Kriterije za akreditaciju je donijela Agencija i oni su jedinstveni i obavezni za sve vŕš ustanove u BiH bilo da su one javne ili privatne. Po navedenim kriterijima vŕš ustanove provode samoevaluaciju i pripremaju samoevaluacioni izvještaj (SEI) kao osnovu za njihovu akreditaciju. Provjeru ispunjenosti kriterija vrŕši nezavisna komisija stručnjaka za akreditaciju koju imenuje Agencija na osnovu prijedloga nadležnih obrazovnih vlasti (NOV). Kriteriji za akreditaciju vŕš ustanova u Bosni i Hercegovini usvojeni su u julu 2010. godine. Primjenom ovih kriterija do sada je akreditovano 27 visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini⁴. Naš univerzitet kontinuirano od 2007. godine vrŕši redovne godišnje evaluacije rada prema sadržaju koji je prilagođen kriterijima i smjernicama koje je izdala Agencija. Tako je i sa posljednjom IES Univerziteta za 2016. godinu koju je Senat Univerziteta usvojio na 05. sjednici od 31.05.2017. godine. Međutim, kako je u tokom 2015. godine urađena Revidirana verzija ESG-a koja je i odobrena na Ministarskoj konferenciji u Jerevanu 14 i 15. maja 2015. godine nastala je potreba i za korekcijom kriterija za akreditaciju u Bosni i Hercegovini. S tim u vezi i u cilju poboljšavanja kriterija na osnovu iskustva stečenog tokom dotadašnjih aktivnosti na unutrašnjem i vanjskom osiguranju kvaliteta, Agencija je pokrenula postupak konsolidacije kriterija. Konsolidovani kriteriji za akreditaciju vŕš ustanova u Bosni i Hercegovini su usvojeni od strane Upravnog odbora Agencije 23.11.2016. godine i objavljeni u Službenom glasniku Bosne i Hercegovine, broj 96/16. Konsolidovani kriteriji imaju ukupno 10 kriterija za razliku

⁴ http://www.heg.gov.ba/akreditacija_vsu/Default.aspx, pristup septembar 2017. godine

od ranijih 9 kriterija. Shodno tome, Univerzitet treba prilagoditi sadržaj interne evaluacije stanja za 2017 godinu konsolidovanim kriterijima za akreditaciju.

Istovremeno u sklopu predstojeće institucionalne reakreditacije, izazov koji očekuje Univerzitet je akreditacija studijskih programa. Naime, u Odluci o usvajanju prioriteta za razvoj visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini za period 2016.-2020. koju je usvojio Savjet ministara Bosne i Hercegovine, u dijelu koji se odnosi na osiguranje kvaliteta, precizno je navedeno da je potrebno uspostaviti preduslove i sprovesti efikasan, transparentan i pristupačan proces akreditacije studijskih programa. Shodno ovom opredjeljenju, Agencija je izradila model akreditacije studijskih programa, prema kojem su koraci u akreditaciji studijskih programa isti, kao i kod akreditacije visokoškolskih ustanova, s tim da će biti neophodno posebno definisati proceduralna pitanja, uključujući i finansijski aspekt ovih postupaka. U međuvremenu Agencija je donijela i Odluku o kriterijima za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija u Bosni i Hercegovini⁵, te su time stečeni uslovi i za akreditaciju studijskih programa. Stanovište Agencije je da se u narednom 'krugu akreditacija/reakreditacija' istovremeno sa institucionalnom akreditacijom/ reakreditacijom vrši i postupak akreditacije studijskih programa prema modelu za koji se opredjeli vš ustanova (svi studijski programi, selektovani programi ili klasterisani programi). S tim u vezi, Univerzitet u sklopu priprema za akreditaciju treba razjasniti navedene dileme vezane za akreditaciju studijskih programa (što će direktno uticati i na finansijske aspekte ovog procesa), dodatno obezbijediti adekvatne interne evaluacije za studijske programe prema odabranom modelu i izvršiti neophodne pripreme osoblja za proces njihove akreditacije. U tom smislu, neophodno je u saradnji sa Ministarstvom i Agencijom razrješiti navedena pitanja, u skladu sa njihovim zakonskim zadacima i propisanim nadležnostima.

2.3. Pravni okvir za reakreditaciju

Na bazi iznesenih razmatranja može se utvrditi da je pravni okvir, odnosno ključni zakonsko normativni akti koji propisuju i uređuju postupak akreditacije/ reakreditacije sadržan u sljedećim dokumentima:

- Okvirni zakon o visokom obrazovanju u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 59/07 i 59/09)
- Zakon o visokom obrazovanju ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 6/09)
- Pravilnik o akreditaciji visokoškolskih ustanova na području Zeničko-dobojskog kantona ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 4/12 i 13/13)
- Odluka o kriterijima za akreditaciju visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 96/16)
- Odluka o kriterijima za akreditaciju studijskih programa prvog i drugog ciklusa studija u Bosni i Hercegovini ("Službeni glasnik BiH", broj 47/17)
- Rješenje o akreditaciji visokoškolske ustanove JU "Univerzitet u Zenici", Zenica, broj: 10-38-852-6/14 od 28.08.2014. godine
- Odluka o usvajanju Osnova kvalifikacijskog okvira u Bosni i Hercegovini, SG BiH Godina XV, ponedjeljak, 25. aprila/travnja 2011. Godine.

Navedeni i drugi dokumenti kojima se detaljnije uređuje oblast akreditacije su dostupni na internet stranicama Agencije (http://www.heg.gov.ba/Dokumenti/dokumenti_agencije) i Univerziteta (<http://unze.ba/dokumenti/>).

⁵ "Službeni glasnik BiH", broj 47/17

2.4. Prijedlog postupka akreditacije SP sa reakreditacijom Univerziteta

Kako je već naglašeno u poglavlju 2.2. za predstojeći postupak reakreditacije vezano je nekoliko ozbiljnih dilema. One su uzrokovane revizijom ESG 2015. godine usljed čega je došlo i do usvajanja konsolidovanih kriterija za akreditaciju vš institucija u Bosni i Hercegovini. Izmjenjeni kriteriji po prirodi stvari zahtjevaju korekcije u izradi interne evaluacije stanja kao preduslova za proces eksterne evaluacije. Usljed toga Univerzitet treba izvršiti prilagođavanje sadržaja IES aktuelnim kriterijima za akreditaciju, a sam sadržaj evaluacije treba sadržavati podatke od posljednje akreditacije do momenta podnošenja zahtjeva za reakreditaciju, odnosno za period 2014.-2017. godina. Procjena je da, s obzirom na kontinuitet provođenja IES na Univerzitetu, ovo neće predstavljati ozbiljniji problem i da se može efikasno uraditi do momenta podnošenja zahtjeva.

S druge strane, ozbiljniji problem može biti najavljena istovremena akreditacija SP. Zbog većeg broja SP (27 samo na I ciklusu studija), a strateške potrebe da se izvrši akreditacija svih SP na Univerzitetu, te prilično malo vremena do podnošenja zahtjeva za reakreditaciju, problem može nastati na pripremi dokumentacije (prije svega IES) i drugih elemenata evaluacije SP, kao i potrebnih finansijskih sredstava za akreditaciju svih SP pojedinačno. Naime, prema informacijama dobijenih od predstavnika Agencije procjena je da će cijena akreditacije jednog SP iznositi cca 4.000 KM, te bi u tom slučaju bilo nerealno očekivati obezbjeđenje finansijskih sredstva za akreditaciju svih SP. Takođe, ukoliko bi se pristupilo izboru pojedinih SP za akreditaciju to bi gotovo sigurno dovelo do oštih polemika i nezadovoljstva na Univerzitetu usljed 'davanja ekskluziviteta' SP kojima bi se omogućila finansijska podrška akreditaciji.

Zbog toga, ali i zbog dosadašnjih pozitivnih iskustava u provođenju redovnih godišnjih internih evaluacija na Univerzitetu putem OJ smatramo da je optimalan način akreditacije studijskih programa, odnosno prihvatljivije rješenje, njihova klasifikacija po OJ Univerziteta. Na taj način bi bilo efikasnije uraditi IES kao osnovni preduslov za externu evaluaciju, ili njihovu eventualnu recenziju od strane komisije stručnjaka, a lakše bi bilo organizovati i aktivnosti tokom njihove posjete zbog procjene/ provjere navoda iz IES za svaki SP.

S ciljem smanjenja troškova akreditacije SP, njihova klasifikacija se može izvršiti i prema naučnim oblastima. U tom slučaju bi se unutar jedne grupacije/klastera nalazio veći broj studijskih programa od dozvoljenog. U preporuci Agencije je navedeno da se može izvršiti klasterizacije SP tako da u jednom klasteru bude od 3 do 5 studijskih programa. U tabeli 1. su predstavljeni SP koji se realizuju na Univerzitetu sa prijedlogom njihovog grupisanja/klasterisanja po OJ i naučnim oblastima.

Očigledno da klasterizacija po OJ najvećim dijelom zadovoljava preporuke Agencije o broju SP. Na Filozofskom fakultetu se mogu formirati dva klastera (I klaster: BHS, Njemački, Turski i Engleski jezik i II klaster: Razredna nastava, Matematika i informatika i Kulturalni studij) i na taj način u potpunosti zadovoljiti preporuke o maksimalnom broju 5 SP po klasteru. Naravno, sve ovo se odnosi samo SP na I ciklusu studija, te se dodatno pitanje akreditacije SP na II ciklusu studija mora definisati i razjasniti tokom razgovora sa predstavnicima Agencije i Ministarstva. Generalno, ukupan broj SP na I ciklusu studija po predloženom modelu klasifikacije iznosi 8 (9). Ukoliko bi se posebno tretirali SP na II ciklusu studija onda bi ukupan broj SP za akreditaciju bio 16 (18).

Tabela 1. Analiza varijanti klasterizacije SP I ciklusa studija na Univerzitetu za akreditaciju

Klasterizacija SP na Univerzitetu po:				
OJ/Fakultetima		naučnim oblastima		
Mašinski fakultet	1. Inženjerski dizajn proizvoda	Tehničke nauke	1. Inženjerski dizajn proizvoda	
	2. Menadžment proizvodnim teh.		2. Menadžment proizvodnim teh.	
	3. Inženjerska ekologija		3. Inženjerska ekologija	
	4. Održavanje		4. Održavanje	
	5. Opšte mašinstvo		5. Opšte mašinstvo	
Fakultet za metalurgiju i materijale	6. Metalurgija		6. Metalurgija	
	7. Metalni materijali		7. Metalni materijali	
	8. Nemetalni materijali		8. Nemetalni materijali	
	9. Hemijsko inženjerstvo		9. Hemijsko inženjerstvo	
Politehnički fakultet	10. Građevinarstvo		10. Građevinarstvo	
	11. Proizvodni biznis (MSP)		11. Proizvodni biznis (MSP)	
Filozofski fakultet	12. Razredna nastava	Humanističke nauke	1. Razredna nastava	
	13. Engleski jezik i književnost		2. Engleski jezik i književnost	
	14. Njemački jezik i književnost		3. Njemački jezik i književnost	
	15. Turski jezik i književnost		4. Turski jezik i književnost	
	16. Matematika i informatika		5. Matematika i informatika	
	17. BHS jezik i književnost		6. BHS jezik i književnost	
	18. Kulturalni studij		7. Kulturalni studij	
	Islamski pedagoški fakultet		19. Islamska vjeronauka	8. Islamska vjeronauka
20. Predškolski odgoj i obrazovanje			9. Predškolski odgoj i obrazovanje	
21. Socijalna pedagogija			10. Socijalna pedagogija	
22. Odsjek za arapski jezik i književnost			11. Odsjek za arapski jezik i književnost	
Ekonomski fakultet	23. Menadžment preduzeća	Društvene nauke	1. Menadžment preduzeća	
Pravni fakultet	24. Računovodstveni i reviz. menadžment		2. Računovodstveni i reviz. menadžment	
	Medicinski fakultet	25. Pravo, opšti smjer	3. Pravo, opšti smjer	
		26. Opća medicina	Medicinske nauke	1. Opća medicina
		27. Opšti smjer zdravstvene njege		2. Opšti smjer zdravstvene njege

Klasterizacija SP na Univerzitetu po:				
OJ/Fakultetima	I CIKLUS		II CIKLUS	
Mašinski fakultet	Inženjerski dizajn proizvoda	Klaster 1	Klaster 2	Inženjerski dizajn proizvoda
	Menadžment proizvodnim teh.			Menadžment proizvodnim teh.
	Inženjerska ekologija			Inženjerska ekologija
	Održavanje			Održavanje
	Opšte mašinstvo			Opšte mašinstvo
Fakultet za metalurgiju i materijale	Metalurgija	Klaster 3	Klaster 4	Metalurgija
	Metalni materijali			Metalni materijali
	Nemetalni materijali			Nemetalni materijali
	Hemijsko inženjerstvo			Hemijsko inženjerstvo
Politehnički fakultet	Građevinarstvo	Klaster 5		Građevinarstvo ?
	Proizvodni biznis (MSP)	Klaster 5		Proizvodni biznis (MSP) ?
Filozofski fakultet	BHS jezik i književnost	Klaster 6		BHS jezik i književnost
	Engleski jezik i književnost			Engleski jezik i književnost
	Njemački jezik i književnost			Njemački jezik i književnost
	Turski jezik i književnost	Klaster 7		Turski jezik i književnost
	Matematika i informatika			Matematika i informatika
	Kulturalni studij			Kulturalni studij
	Razredna nastava			Razredna nastava
Islamski pedagoški fakultet	Islamska vjeronauka	Klaster 8	Klaster 9	
	Predškolski odgoj i obrazovanje			
	Socijalna pedagogija			
	Arapski jezik i književnost			
Ekonomski fakultet	Menadžment preduzeća	Klaster 10		Menadžment preduzeća
	Računovodstveni i reviz. menadžment			Računovodstveni i reviz. menadžment
Pravni fakultet	Pravo, opšti smjer	Klaster 11		Pravo, opšti smjer
Medicinski fakultet	Opća medicina	Klaster 12		
	Opšti smjer zdravstvene njege			

3. CILJ PROJEKTA

Adekvatno planirane i realizirane projektne aktivnosti treba da omoguće aktivno učešće što većeg broja nastavnog i administrativnog osoblja, studenata, alumnija, predstavnika foruma stakeholdera i drugih osoba zainteresiranih za funkcionisanje Univerziteta u nadolazećem postupku institucionalne reakreditacije, uključujući i akreditaciju studijskih programa. S tim u vezi, realizacijom projektnih aktivnosti prije svega treba da se omogući upućenost i priprema svih aktera, kao i adekvatna priprema potrebne dokumentacije, finansijskih, fizičkih i drugih resursa Univerziteta za njihovu eksternu evaluaciju od strane komisije stručnjaka koju će imenovati Agencija, a na prijedlog Ministarstva.

U konačnici, cilj projekta je uspješno i efikasno izveden postupak reakreditacije Univerziteta (uključujući i akreditaciju studijskih programa) koji će rezultirati pozitivnim Rješenjem o reakreditaciji i njenim upisom u Registar akreditiranih vs institucija u BiH.

4. PROJEKTNI TIMOVI

S obzirom da se radi o jako kompleksnim aktivnostima na pripremi za ekstrnu evaluaciju studijskih programa i institucionalnog rada Univerziteta koje zahtjevaju učešće brojnih aktera sa svih OJ Univerziteta za uspješnu realizaciju projekta neophodno je definisati timove koji su zaduženi za provođenje pojedinih segmenata projektnog zadatka.

Osnovi tim za reakreditaciju Univerziteta ima slijedeći uži sastav:

1. Prof. dr.sc. Damir Kukić, rektor Univerziteta
2. Prof.dr.sc. Malik Čabaravdić, prorektor za međunarodnu saradnju i QA; šef tima
3. Prof.dr.sc. Enes Hašić, prorektor za nastavu i studentska pitanja Univerziteta
4. Prof.dr.sc. Aleksandar Karač, prorektor za naučno-istraživački rad na Univerziteta
5. Prof.dr.sc. Hasan Mahmutović, prorektor za finansije i razvoj Univerziteta
6. Prof.dr.sc. Ilhan Bušatlić, predsjedavajući Senata i dekan Fakulteta za met. i materijale
7. Doc.dr.sc. Alaudin Brkić, dekan Ekonomskog fakulteta
8. prof.dr.sc. Fuad Hadžikadunić, dekan Mašinskog fakulteta
9. Prof.dr.sc. Sabahudin jašarević, dekan Politehničkog fakulteta
10. Prof.dr.sc. Enes Bikić, dekan Pravnog fakulteta
11. Doc.dr.sc. Harun Hodžić, dekan Medicinskog fakulteta
12. Prof.dr.sc. Memnuna Hasanica, dekan Filiozofskog fakulteta
13. Prof.dr.sc. Halil Mehtić, dekan Islamskog pedagoškog fakulteta
14. Doc.dr.sc. Raif Seferović, direktor Instituta "Kemal Kapetanović"
15. Dino Eminović, dipl.inž. direktor Studentskog centra
16. Doc.dr.sc. Ibrahim Plančić, QA menadžer Univerziteta, član;
17. v.asist.mr.sc. Mirza Oruč, ECTAS koordinator Univerziteta;
18. Mediha Arnaut, diplomirani pravnik, generalni sekretar Univerziteta, član;
19. Jasminka Ekinović, dipl. ecc., Šef službe za ekonomsko-finansijske poslove, član;
20. Aras Borić, dipl. komp. i dipl. bibl., rukovodilac Univerzitetske biblioteke, član;
21. Denis Vejzović predsjednik Unije studenata, student, član
22. Derviša Zahirović, MA prava, Stručni saradnik za informisanje
23. Amra Muslić – Halilović, prof. engl. jezika i knjiž., koord. za međuun. i međun. saradnju
24. Mirsad Subašić, prof.mat.i inf., Koordinator za informatičke poslove

Ključnu ulogu i koordinaciju svih timova i operativnih aktivnosti u segmentu funkcionisanja univerzitetske mreže za osiguranje kvaliteta neophodno je da vrši **Odbor za kvalitet Univerziteta i Odbori za kvalitet OJ** kroz svoje redovne kontinuirane aktivnosti.

Radni timovi za pripremu i provođenje specifičnih aktivnosti i zadataka će biti formirani odgovarajućim odlukama nadležnih organa i službi prema potrebi.

Na nivou OJ je takođe potrebno formirati osnovne projektne timove u čiji sastav ulaze članovi menadžmenta, QA menadžeri OJ, šefovi nižih organizacionih nivoa, predstavnik studenata i drugi članovi zavisno od specifičnosti svake OJ. Imenovanja projektnih timova OJ izvršiti odgovarajućim odlukama dekana/ direktora OJ.

5. NAČIN REALIZACIJE, NOSIOCI I DINAMIKA IZVOĐENJA AKTIVNOSTI

S obzirom da je za realizaciju cjelokupnog projekta neophodno učešće većeg broja učesnika i realizacija brojnih zadataka koji zahtjevaju različite vremenske okvire, u tabelarnom prikazu 2. je predstavljena lista najznačajnijih aktivnosti, nosioci i dinamika njihovog provođenja.

Tabela 2. Dinamika izvođenja projektnih aktivnosti na institucionalnoj reakreditaciji Univerziteta u Zenici i akreditaciji studijskih programa

R. br.	Projektna aktivnost	Nosioци aktivnosti	Godišnji period realizacije planiranih aktivnosti														Napomena:	
			2017.				2018.											
			IX	X	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X		
1.	Priprema projektnog zadatka	Prorektor i QA menadžer																
2.	Usvajanje i odobravanje projektnog zadatka	Odbor za QA Rektor																
3.	Formiranje timova za realizaciju aktivnosti	Odbor za QA Menadžment Univerziteta																
4.	Distribucija i upoznavanje sa projektnim zadatkom	Odbor za QA Rektor Dekani/direktori OJ																
5.	Priprema i prilagođavanje IES Univerziteta 2014-2018. prema novim Kriterijima (ESG)	Odbor za QA																
6.	Klasterizacija SP	Menadžment Univerziteta																
7.	Izrada IES za SP po klasterima	Odbori za QA OJ																
8.	Prevođenje IES UNZE i SP na engleski jezik	Rektor, Prorektor za QA																
9.	Evaluacija i provođenje mjera iz Akcionog plana nakon akreditacije	Odbor za QA																
10.	Izrada specifičnih strateških odrednica svake OJ	Dekani OJ																
11.	Redovno ažuriranje web-stranica i njihov prevod na engleski jezik	Menadžment UNZE																

12.	Osmišljavanje programa razvoja nastavnog osoblja	Prorektor za nastavu															
13.	Rad na jačanju službe za IT	Menadžment UNZE															
14.	Razvoj alumni mreža na svim OJ	Dekani i Odbori za kvalitet OJ															
15.	Intenziviranje rada Foruma stakeholdera	Prorektor za QA, Dekani OJ															
16.	Objava dokumenata sistema obezbjeđivanja kvaliteta na web situ	QA menadžer UNZE															
17.	Zahtjev resornom Ministarstvu za reakreditaciju i akreditaciju SP	Rektor															
18.	Procjena potrebnih finansijskih sredstava za realizaciju projekta - budžetski zahtjev za 2018.	Prorektor za finansije															

6. PROCJENA FINANSIJSKIH SREDSTAVA ZA REALIZACIJU PROJEKTA

Za realizaciju projektnih aktivnosti u ovom momentu teško je realno procijeniti visinu potrebnih finansijskih sredstava. U najvećoj mjeri potrebni nivo sredstava varira zbog nejasnoća u vezi sa akreditacijom SP. U nastavku (Tabela 3.) se daju procjenjene vrijednosti na osnovu dosadašnjih informacija u vezi sa troškovima institucionalne reakreditacije, akreditacije po SP i procjene potrebnih sredstava za cjelokupnu pripremu, uključujući i troškove tokom eksterne evaluacije/ posjete Komisije stručnjaka.

Tabela 3. Gruba procjena potrebnih finansijskih sredstava za instit. reakreditaciju i akreditaciju SP

R. br.	Lista troškovnih aktivnosti	Procjenjeni iznos potrebnih sredstava [KM]	Napomena
1.	Troškovi rada Komisije stručnjaka za reakreditaciju	=20.000	
2.	Troškovi rada Komisije stručnjaka za akreditaciju SP	9x4.000=36.000* 18x4.000=72.000**	
3.	Troškovi pripreme: dokumentacije, timova, posjeta stručnjaka i sl.	=8.000	
Ukupni troškovi:		cca 56.000* do 100.000** KM	

*- Akreditacija samo SP na I ciklusu studija

** - Akreditacija SP na I i II ciklusu studija

S obzirom na procjenjenu vrijednost i neophodnost akreditacije svih SP na I i II ciklusu studija budžetski zahtjev u 2018. godini za institucionalnu reakreditaciju i akreditaciju SP na Univerzitetu iznosi cca 100.000 KM.

7. OČEKIVANI EFEKTI REALIZACIJE PROJEKTA

Osnovni benefiti realizacije planiranih projektnih aktivnosti će se ogledati u uspješno izvršenim pripremanjima, a time i pozitivnim izvještajem Komisije stručnjaka u vezi sa sistemskom akreditacijom koja uključuje institucionalnu akreditaciju/reakreditaciju i akreditaciju studijskih programa Univerziteta. Naime, akreditacija je indirektno zakonom propisana obaveza svih institucija. Propisuje to kako Okvirni zakon tako i Zakon o visokom obrazovanju na području Kantona. Članom 54. Okvirnog zakona istaknuto je da će nadležni državni organi, te drugi organi i organizacije u Bosni i Hercegovini, u svrhu zaposlenja ili javne funkcije, priznavati samo one akademske stupnje i diplome koje izdaju akreditirane visokoškolske ustanove, a članom 32. Zakona o visokom obrazovanju (SN ZDK Broj 6. 2009.) akreditirana i licencirana visokoškolska ustanova je jedina ovlaštena dodjeljivati akademske titule i zvanja i izdavati diplome navedene u rješenju o akreditaciji, te se neće priznati akademske titule, stručna i naučna zvanja i diplome koje su izdale visokoškolske ustanove bez akreditacije i licence. Dakle, akreditacija je jedan od ključnih zahtjeva Bolonjskog procesa pretočenih i u zakonske odredbe, a provodi se s ciljem unapređenja sistema kvaliteta na svih ustanovama i kontinuiranog podizanja standarda kvaliteta visokog obrazovanja u Bosni i Hercegovini, slijedeći pozitivne prakse europskih država u ovoj oblasti. Samim tim, benefiti realizacije projekta systemske akreditacije Univerziteta pored ispunjavanja zakonske obaveze sadržani su i u koristima i pogodnostima koje akademske institucije mogu dobiti uspostavljanjem priznatog (akreditiranog) sistema osiguranja kvaliteta na nivou programa, fakulteta ili univerziteta na nacionalnom i internacionalnom nivou. Prednosti su brojne, a neke od ključnih sadržane su u sljedećem:

- Uvjerenost da su univerzitetske usluge vrijedne za korisnike,

- Privlačenje većeg broja korisnika, uključujući prije svega studente,
- Udaljavanje Univerziteta od "gašenja požara" prema dugoročnom planiranju,
- Uspostavljanje i postizanje realnih ciljeva,
- Motivacija svih koji su uključeni u rad i djelatnost Univerziteta,
- Osiguranje društvenoj zajednici da Univerzitet ne odstupa od svoje svrhe,
- Integracija rada i objedinjavanje univerzitetske organizacije,
- Efikasnije korištenje ukupnih resursa,
- Ispunjenje očekivanja i zahtjeva svih zainteresiranih strana,
- Veća odgovornost, kako pojedinačna tako i institucionalna,
- Javno priznanje i kredibilitet institucije Univerziteta,
- Dostignuća opšte prihvaćenih standarda, koja se mogu dokazati i demonstrirati,
- Poređenje sa drugim univerzitetima,
- Pomoć u suočavanju sa promjenama,
- Djelovanje u područjima napetosti i konflikta,
- Otvorenost i jasno razumijevanje o tome gdje i kako se stvari mogu poboljšati,
- Standardizacija dobre prakse,
- Upravljanje na sistematičan i transparentan način,
- Spriječavanje nepravilnosti, neizvjesnosti, mita, korupcije,
- Efikasnije inoviranje NPP,
- Atraktivnost studija i zainteresovanost studenata,
- Povećanje obima domaće i međunarodne akademske saradnje,
- Ponašanje svih u skladu sa utvrđenim pravilima ponašanja,
- Precizno data ovlaštenja i odgovornosti za procese - zna se: ko šta radi, kako, kada i zašto,
- Veći stepen planiranja svih procesa rada,
- Razvoj kadrova i bolja motiviranost,
- Bolja saradnja između nastavnog osoblja, osoblja podrške i studenata,
- Adekvatan odgovor na trendove
- ...

Kroz dosadašnji ustroj i akreditaciju sistema osiguranja kvaliteta na Univerzitetu zapaženo je da tek uspostavljeni sistem i početna akreditacija ne pružaju promptno sve navedene efekte i rezultate. Stoga se mora voditi računa da je osiguranje kvaliteta putem njegove akreditacije dugoročan proces koji se razvija kroz organizacijsku kulturu, obrazovanje i proces učenja. S tim u vezi, realizacijom ovog projekta Univerzitet ustvari nastavlja sa identifikacijom prilika za poboljšanje i ostvaranjem gore pomenutih benefita kao preduslova za kontinuirano unaprijeđivanje djelatnosti i njegovih razvojnih potencijala u budućnosti.

U Zenici, 11.09.2017. godine

Prilog:

1. Izvještaj o preduzetim aktivnostima Univerziteta na realizaciji Akcionog plana naknadnih aktivnosti za poboljšanje kvaliteta u 2016. godini

Projektne zadatke pripremili:

Menadžer za QA:

Prorektor za međunarodnu saradnju i QA:

/Doc.dr.sc. Ibrahim Plančić/

/V.prof.dr.sc. Malik Čabaravdić/